

KÚRIA

Bfv.III.1.055/2015/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2016. február 16. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t:

A garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt V. Z. és társai ellen folyamatban volt büntetőügyben a V. Z. I. rendű terhelt védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt elbírálva a Nyíregyházi Járásbíróság 16.B.2039/2013/10. számú és a Nyíregyházi Törvényszék 2.Bf.631/2014/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

E végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye és ebben az ügyben sem a terhelt, sem más jogosult azonos tartalommal újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

V. Z. I. rendű terheltet a Nyíregyházi Járásbíróság a 2014. június 25-én kelt 16.B.2039/2013/10. számú, illetve a Nyíregyházi Törvényszék a 2015. április 17-én jogerős 2.Bf.631/2014/5. számú ítéletével a Btk. 339. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés

a) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett garázdaság büntette és a Btk. 164. § (1) bekezdésébe ütköző és a (3) bekezdés szerint minősülő társtettesként elkövetett testi sértés büntette miatt halmazati büntetésül 1 év 6 hónapi - börtönben végrehajtandó - szabadságvesztésre és 2 évi közügyektől eltiltásra ítélte, egyben elrendelte a Nyíregyházi Városi Bíróság 21.B.558/2012/2. számú ítéletével kiszabott 1 évi - 3 évi próbaidőre felfüggesztett - szabadságvesztés végrehajtását is.

Az ítélet ellen V. Z. I. rendű terhelt védője a Be. 416. § (1) bekezdés b) pontjára hivatkozással nyújtott be felülvizsgálati indítványt.

A védő álláspontja szerint az I. rendű terhelt nem követte el a testi sértés büntettét ugyanis terhelt-társai és a sértett is egybehangzóan állították, hogy a sérülés akkor következett be, amikor a II. rendű terhelt a sértettet ököllel orrba vágta. Az I. rendű terhelt éppen a sértett magatartása következtében került a földre, ezért tévedett a nyomozó hatóság, amikor a sértettel szembeni eljárást jogos védelmi helyzetre hivatkozással megszüntette.

A védő jogi okfejtése szerint az I. rendű terhelt - az általa egyébként mindvégig beismert társtettesként elkövetett garázdaságon túl - a csoportos elkövetéséért sem tartozik büntetőjogi felelősséggel, ugyanis terhelt-társai az ő magatartásától függetlenül bántalmazták a sértettet.

Mindezekre figyelemmel a törvénynek megfelelő határozat meghozatalát és pénzbüntetés kiszabását indítványozta.

A Legfőbb Ügyészség a BF.1159/2015. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben kizártnak, részben pedig alaptalannak tartva a megtámadott határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben pedig nem alapos.

A felülvizsgálat ugyanis olyan rendkívüli jogorvoslat, amely a Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a jogerős bírósági határozatban rögzített tényállás alapul vételével, kizárólag a Be. 416. §-ának (1) bekezdésében tételesen felsorolt okok alapján vehető igénybe. A felülvizsgálati okok törvényi köre nem bővíthető, ehhez képest a törvényi kereteken kívül eső anyagi vagy eljárásjogi szabálysértések még valóságuk esetén sem képezhetik felülvizsgálat tárgyát.

A védő - annak ellenére, hogy a Be. 416. § (1) bekezdés b) és c) pontjaira hivatkozott - felülvizsgálati indítványában olyan anyagi

vagy eljárásjogi szabálysértést nem jelölt meg, amely a hivatkozott törvényi rendelkezés értelmében felülvizsgálat alapját képezhetné, ezzel szemben a bizonyítékok mérlegelésén keresztül kizárólag a bíróságok által megállapított tényállást sérelmezte.

Az, hogy a sértett és az I. rendű terhelt hogyan, milyen módon került a földre, az elsőfokú ítélet ezzel kapcsolatos ténymegállapítására figyelemmel már nem kérdőjelezhető meg. Ugyanígy az sem vitatható, hogy a sértett az orrcsont törését a három terhelt bántalmazása következtében szenvedte el.

Ezzel kapcsolatosan a védő vitatta a társtettesként elkövetett testi sértés büntettségével kapcsolatos másodfokú jogi okfejtést.

Megjegyzi a Kúria, hogy a másodfokú bíróság ezzel kapcsolatos jogi okfejtése hibátlan, ugyanis az ítélkezési gyakorlat egységesnek mondható abban a kérdésben, ha a több elkövető testi épség okozására irányuló szándékkal bántalmazza a sértettet, a társtettség folytán az az elkövető is súlyos testi sértés miatt tartozik büntetőjogi felelősséggel, aki a saját tevékenységével - bebizonyítottan - csak nyolc napon belül gyógyuló sérülést okozott (BJD 8504.). Ennek megfelelően az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak sérelme nélkül minősítették az I. rendű terhelt testi épség elleni bűncselekményét.

A védő felülvizsgálati indítványában a garázdaság minősítését is vitatta arra hivatkozással, hogy az I. rendű terhelt terhére a csoportos elkövetés nem állapítható meg, ugyanis terhelt-társai tőle függetlenül mentek a helyszínre és kezdték bántalmazni a sértettet, de az is megállapítható, hogy az éjszakai órákban lezajlott cselekménynek mindössze egyetlen szemtanúja volt, következésképpen „másokban nem kelthetett megbotránkozást vagy riadalmat”.

A garázdaság veszélyeztetési bűncselekmény. A garázda cselekmény másokban megbotránkozás vagy riadalom keltésére alkalmassága a magatartás objektív ismérve, nem eredmény. A megbotránkozás a kihívó cselekményre mások általi elítélő reagálás, nemtetszés vagy méltatlankodás, illetve ez utóbbi érzéseknek észlelhető kinyilvánítása. A riadalom ugyancsak érzelmi megnyilvánulás, de az előző fogalomhoz képest annyival több, hogy a nemtetszés ijedtséggel vagy félelemmel jár együtt.

A tényállásszerű megvalósulásnak azonban nem feltétele, hogy a cselekmény másokban ténylegesen megbotránkozást vagy riadalmat kiváltson. Ebből következik, hogy bár a garázdaságnak nem kell feltétlenül nyilvános helyen megvalósulnia, de csak olyan helyen követhető el, ahol a magatartás mások általi, tehát viszonylag széles körű észlelése legalább elvben biztosított. A megbotránkoztatásra vagy riadalomkeltésre alkalmasság megállapíthatóságának nem feltétele mások tényleges jelenléte vagy észlelése, hanem elegendő ennek akár távoli, de reális esélye is (BH 2010.177.).

A csoportos elkövetés a társadalomra fokozottan veszélyes, mert fokozza az elkövetők agresszivitását, bátorítja az elkövetőket az a tudat, hogy nem egyedül cselekszenek. Másfelől a csoportos fellépés megfélemlítően hat a cselekmény észlelőire és azokra is, akik esetleg egy vagy két személy erőszakos magatartását meg tudnák fékezni.

A csoportosság fogalmára a Záró Rész értelmező rendelkezése [459. § (1) bek. 3. pontja] irányadó.

Eszerint csoportos elkövetéshez legalább három személy részvétele szükséges az elkövetésben (a helyszínen vagy a helyszín közvetlen közelében), bármilyen elkövetői minőségben.

Amint erre fentebb már utalás történt, a garázdaság csoportosan elkövetettként minősül akkor is, ha a három vagy több személy nem egymást támogatva, hanem egymással szemben állva vesz részt az elkövetésben. A szándék- és akarat egységük ugyanis a köznyugalom megsértésére (és nem személy elleni agresszív fellépésre) vonatkozik.

Ennek megfelelően az I. rendű terhelt garázdaság büntettként értékelt cselekményét is törvényesen minősítette mind az első-, mind a másodfokú bíróság.

A védő felülvizsgálati indítványában többször is felvetette a jogos védelem kérdését, amelynek lényege szerint nem a sértett, hanem az I. rendű terhelt volt jogos védelmi helyzetben.

Ennek érdemi vizsgálatára azonban nem kerülhetett sor, ugyanis az indítványban felvetett jogkérdések, miként a jogos védelem, kizárólag a felülvizsgálat során irányadó tényállás alapján válaszolhatók meg, amelyben viszont jogos védelmi helyzetre utaló tények vagy körülmények nem kerültek rögzítésre.

Ekként a Kúria - miután nem észlelt olyan, az indítványban nem kifogásolt eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423. § (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, s a megtámadott határozatokat a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen eljárva, a Be. 426. §-a alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezés és a felülvizsgálat kizártságára, valamint az indítvány megismétlésének tilalmára vonatkozó figyelmeztetés a Be. 3. §-ának (4) bekezdésén, illetve a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján, továbbá a Be. 418. § (3) bekezdésén és a 421. § (2) és (3) bekezdésén alapul.

Budapest, 2016. február 16.

Dr. Kónya István s.k. a tanács elnöke, Dr. Varga Zoltán s.k. előadó bíró, Dr. Márki Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

*tisztviselő
BÉ*